

Den næste sag på dagsordenen var:

*Første behandling af forslag til lov om afsætning af danske landbrugsvarer m. m.*

(Lovforslaget (nr. 156) findes i tillæg A. sp. 2193, fremsættelsen i tidenden sp. 4420).

**Formanden:** Sammen med denne sag foretages de under punkterne 10-12 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

*Første behandling af forslag til lov om afsætning af frisk dansk frugt og danske gartneriprodukter.*

(Lovforslaget (nr. 157) findes i tillæg A. sp. 2203, fremsættelsen i tidenden sp. 4424).

*Første behandling af forslag til lov om en kornordning for høstårene 1965-66 og 1966-67.*

(Lovforslaget (nr. 158) findes i tillæg A. sp. 2209, fremsættelsen i tidenden sp. 4421).

*Første behandling af forslag til lov om en rapsordning.*

(Lovforslaget (nr. 159) findes i tillæg A. sp. 2219, fremsættelsen i tidenden sp. 4425).

Lovforslagene sattes til forhandling.

**Chr. Rasmussen:** Der er al mulig grund til at glæde sig over, at økonomien inden for dansk landbrug er blevet meget stærkt forbedret i de sidste år, således at der er meget betydelig forskel på vilkårene nu og da de første gennemgribende støtteforanstaltninger blev gennemført i 1961. Alligevel må de subsidieordninger, der er gældende i de fleste europæiske lande til støtte for landbruget, og som i væsentlig grad hindrer den frie omsætning af landbrugsvarer, stadig betragtes som en alvorlig gene for det intensive danske landbrug. Det er på denne baggrund, de af den højtærede landbrugsminister fremsatte lovforslag om fortsatte støtteordninger må ses.

Det er fra landbrugets side gang på gang blevet hævdet, at erhvervet har et såkaldt indtægtsefterslæb til gode i forhold til andre erhverv. Hvor lidt eller hvor meget der er om det, og hvor meget der skal lægges heri, kan vel være vanskeligt at afgøre. Men jeg er ikke blind for, at årene fra 1960 til og

med 1962 skabte en forøgelse af landbrugets løse gældsforpligtelser, som de sidste 2 års betydelig bedre konjunkturer ikke har været i stand til at afvikle. Dette må erkendes, selv om en støtteordning som den foreslåede under de nuværende forhold i store kredse anses om ikke for urimelig så dog som noget af en kuriositet, ikke mindst på baggrund af, at priserne på landejendomme stadig er stigende. Man må imidlertid i denne forbindelse ikke glemme, at det kun er omkring 4-5 pct. af ejendommene, der omsættes årligt, og heraf kun ca. 2-3 pct. til førstegangsetablerede. Dette giver et vist billede af, hvor stort et tal der er, som under alle omstændigheder stadig skal leve af den produktion, de fremstiller. Når dertil kommer, at der i disse år kræves meget store investeringer i praktisk taget alle landbrug, er der en fornuftig baggrund for visse tilskud i disse år.

Den væsentlige ændring i loven om afsætning af danske landbrugsvarer vedrører fordelingen af det direkte tilskud, idet de 150 mill. kr. i stedet for som hidtil at blive udbetalt som direkte ejendoms- og kottilskud nu overføres og anvendes som et direkte tilskud til mælkeproduktionen. Dette anser jeg for meget værdifuldt, navnlig for landbrug med en intensiv drift. Det må nemlig blankt erkendes, at mælkeproduktionen er den mest arbejdskrævende del inden for landbruget, ja, jeg kan vel tilføje: til en vis grad også den mest risikobetonede. Yderligere er det absolut af nationaløkonomisk interesse at bevare kvægbesætningerne nogenlunde intakt, da en genopbygning vil være både dyr og meget langvarig.

Må jeg sige om de 20 mill. kr., der er stillet til rådighed til mejerirationalisering, at dette finder jeg udmærket, dog under den udtrykkelige forudsætning, at der så kommer noget virkelig positivt ud af det. Vi ved jo, at der de seneste år er nedlagt en lang række mindre andelsmejerier, uden at det egentlig har ført til nogen virkelig rationalisering. Uenigheden blandt landmænd har i adskillige tilfælde medført, at der i områder, hvor der før nedlægning af et mejeri kørte én mælkevogn, nu kører både 2, 3 og 4 til lige så mange forskellige mejerier; alt opstået af en forældet lokalpatriotisme inden for landbruget. En hel del spørgsmål trænger sig på til en løsning.